

Monumentnummer*: 528602

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 december 2011
Kadaster deel/nr 82676/94

Woonplaats* Renswoude
Gemeente* Renswoude
Provincie* Utrecht

Locatiennaam Renswoude
Locatieomschrijving Ong. 2500 m ten noorden van de linedijk

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Renswoude	F			354
Renswoude	F			365
Renswoude	F			357

*Omschrijving***

Inleiding:

Het Werk aan de Engelaar is een gebastionneerd verdedigingswerk en diende als afsluiting van de Groeperkade. De aanleg was bedoeld om de voor het werk liggende damsluis in de Lunterse beek te verdedigen. Omdat het werk als een te vooruitgeschoven post werd beschouwd zijn hier in het kader van de Valleistelling in 1939-1940 geen kazematten zijn gebouwd. Desondanks hebben hier rond het werk in de meidagen van 1940 wel zware gevechten plaatsgevonden.

Omschrijving:

In 1799 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een open aarden hoornwerk met twee aarden wallen met elk een bastion ter weerszijden van de Groeperkade met aan de voorzijde een natte gracht. De maximale afmetingen van het werk zijn 250 meter in de lengte en 45 tot 60 meter in de breedte. Op het werk bevinden zich drie grenspalen met de inscripties O15, O20 en O28

Voor het werk ligt een damsluis in de Luntersebeek.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd. Van groot belang door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw) c. de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 4: 1799, versterking Franse Tijd

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als onderdeel van de nog gaaf bewaarde liniedijk tussen het Werk aan de Roode Haan en de kern van de gemeente Leusden. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex. Tenslotte is hier sprake van een gave/redelijk gave relatie met het schootsveld en inundatieveld

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuws verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het werk is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Stelling

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument